

**PROKTOLOGIYA AMALIYOTIDA AYOL SHIFOKORLARGA BO‘LGAN
TALAB VA BEMORLARNING SHIFOKOR GENDERIGA BO‘LGAN
PREFERENSIYASI**

Sadullayeva Xonzoda Xayrullayevna

Tairova Madina Ilxomovna

Toshkent davlat tibbiyot universiteti

2-son davolash 222 b-guruh talabasi

***Annotatsiya:** ushbu maqola proktologiya amaliyotida ayol shifokorlarga bo‘lgan talab va bemorlarning shifokor genderiga nisbatan preferensiyasini o‘rganishga bag‘ishlangan. Tadqiqot maqsadi – bemorlarning jinsiy afzalliklari, ularning shifokor tanlashdagi xatti-harakatlariga ta‘sirini aniqlash, shuningdek, tibbiyot sohasida gender omilining amaliy ahamiyatini baholashdir. Maqolada bemorlarning statistik ma‘lumotlari, so‘rovnomalar natijalari va klinik kuzatuvlar asosida ayol va erkak shifokorlarga bo‘lgan talabning dinamikasi tahlil qilinadi.*

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, proktologik xizmatlarda ayol shifokorlarga nisbatan bemorlar orasida ma‘lum darajada yuqori preferensiya mavjud bo‘lib, ayniqsa, ayol bemorlar orasida bu afzallik sezilarli. Ushbu tendensiya bemorlarning shaxsiy konforti, intim mavzularni muhokama qilishdagi qulaylik va madaniy faktorlar bilan bog‘liq ekanligi aniqlangan. Shuningdek, maqolada gender preferensiyasining klinik amaliyot, tibbiyot kadrlarini rejalashtirish va bemorlar bilan muloqot strategiyasiga ta‘siri muhokama qilinadi.

Natijada, tadqiqot proktologiya sohasida shifokorlar genderi va bemorlar afzalliklarini hisobga olish zaruratini ko‘rsatadi, bu esa sog‘liqni saqlash tizimida bemor markazida yondashuvni rivojlantirishga yordam beradi.

***Kalit so‘zlar:** proktologiya, shifokor genderi, ayol shifokor, erkak shifokor, bemor preferensiyasi, bemor afzalligi, jinsiy afzallik, intim xizmatlar, klinik*
SJIF 5.219

amaliyot, sog'liqni saqlash tizimi, tibbiyot xodimlari, bemor muloqoti, gender asosidagi tanlov, shaxsiy konfort, tibbiy xizmat sifati, bemor qoniqishi, kasbiy kompetensiya, ayol bemorlar, erkak bemorlar, tibbiy etika, gender farqlari, xizmatga talab, tibbiyot strategiyasi, bemor markazida yondashuv, klinik kuzatuv.

Proktologiya amaliyoti tibbiyotning yuqori maxsuslashtirilgan sohalaridan biri bo'lib, unda bemorlarning anorektal hududga oid patologik holatlarini aniqlash va kompleks terapevtik choralardan foydalanish talab etiladi. Shu munosabat bilan bemorlarning shifokor tanlovi psixologik, madaniy va gender omillari bilan chambarchas bog'liq bo'lib, ayol shifokorlarga bo'lgan talabni shakllantiruvchi murakkab interaktiv faktorlarni o'rganishni taqozo etadi. So'nggi yillarda amalga oshirilgan klinik kuzatuvlar va ijtimoiy so'rovnomalar shuni ko'rsatadiki, proktologik konsultatsiya va invaziv protseduralarda ayol shifokor bilan ishlashga bo'lgan ehtiyoj bemorlar orasida sezilarli darajada ortib bormoqda, bu esa gender bilan bog'liq klinik preferensiyalarning aniqlanishini talab qiladi.

Bemorlarning ayol shifokorlarga nisbatan afzalligi asosan psixologik konfort, shaxsiy maxfiylikni ta'minlash va intim mavzularni muhokama qilishdagi qulaylik bilan bog'liqdir. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ayniqsa, ayol bemorlar orasida proktologik konsultatsiya va terapiya jarayonida ayol shifokor bilan ishlashga bo'lgan istak yuqori bo'lib, bu fenomen klinik psixologiya, tibbiyot sotsiologiyasi va bemor markazida yondashuv nuqtai nazaridan katta ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, gender afzalliklari bemorning terapevtik protseduralarga bo'lgan ishonchini oshirish, stress va psixologik diskomfortni kamaytirishga xizmat qiladi.

Ayol shifokorlarga bo‘lgan talabni shakllantiruvchi yana bir muhim omil madaniy va ijtimoiy stereotiplar hisoblanadi. Ko‘plab jamiyatlarda intim tibbiy xizmatlarni ayol mutaxassislar orqali olish xavfsizlik va shaxsiy maxfiylikni ta‘minlashning ishonchli mexanizmi sifatida qabul qilinadi. Shuningdek, gender afzalliklari klinik amaliyotda shifokorlar bilan muloqot strategiyasini ishlab chiqishda va tibbiy etik standartlarni saqlashda muhim parametr sifatida hisobga olinadi.

Statistik tahlillar shuni ko‘rsatadiki, ayol shifokorlarga nisbatan talab faqat bemor jinsiga bog‘liq bo‘lmay, balki bemor yoshiga, shifokorning professional tajribasiga va kommunikativ kompetensiyasiga ham bog‘liqdir. Yosh ayol bemorlar ko‘pincha ayol shifokor bilan ishlashni afzal ko‘rishlari kuzatiladi, bu esa gender va yosh parametrlarini klinik xizmatlarda optimallashtirishga imkon beradi. Shu bilan birga, bemorlarning gender asosidagi afzalliklari shifokorlar tarkibini rejalashtirish va tibbiyot muassasalaridagi xizmatlarni samarali tashkil etishda muhim ma‘lumot manbai sifatida xizmat qiladi.

Klinik amaliyotda ayol shifokorlarga bo‘lgan talabni hisobga olish nafaqat bemor qoniqishini oshirish, balki tibbiyot resurslarini optimallashtirish va xizmat sifatini yaxshilashga yordam beradi. Gender balansini saqlash orqali tibbiyot muassasalari bemor markazida yondashuvni rivojlantiradi, shu bilan birga, terapevtik protseduralarning muvaffaqiyat darajasini va bemorlarning umumiy psixologik holatini yaxshilashga hissa qo‘shadi.

Shu asosda, proktologiya amaliyotida ayol shifokorlarga bo‘lgan talab shunchaki shaxsiy afzallik yoki madaniy stereotiplar bilan izohlanmaydi, balki bemorlarning psixologik konforti, intim mavzularni muhokama qilishdagi qulaylik

va klinik natijalarning yaxshilanishi bilan ham chambarchas bog‘liqdir. Shu sababli, ayol shifokorlarga bo‘lgan talabni tahlil qilish va uni klinik strategiyalarda hisobga olish tibbiyot sohasida bemor markazida yondashuvni rivojlantirishning ajralmas tarkibiy qismi hisoblanadi.

Bemorlarning shifokor genderiga bo‘lgan preferensiyalar

Bemorlarning shifokor genderiga bo‘lgan preferensiyalari proktologik amaliyotning psixologik va ijtimoiy kontekstini aniqlashda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, bemorlar ko‘pincha o‘z jinsiga mos shifokor bilan ishlashni afzal ko‘radilar, bu esa intim mavzularni muhokama qilishda qulaylik va shaxsiy konfortni ta‘minlaydi. Shu bilan birga, gender preferensiyasi bemorning tibbiy maslahat va protseduralarga bo‘lgan ishonchi, shuningdek, terapevtik natijalarga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi.

Bemorlarning gender asosidagi tanlovi nafaqat shaxsiy afzalliklar bilan, balki madaniy va ijtimoiy stereotiplar bilan ham bog‘liq. Ba‘zi jamiyatlarda intim tibbiy xizmatlarni o‘z jinsiga mos shifokor orqali olish xavfsizlik va shaxsiy maxfiylikni ta‘minlashning ishonchli mexanizmi sifatida qabul qilinadi. Shu sababli, gender preferensiyasi klinik amaliyotda bemor markazida yondashuvni amalga oshirish, shifokorlar bilan muloqotni moslashtirish va tibbiy etikani ta‘minlashda muhim parametr hisoblanadi.

Statistik tadqiqotlar bemorlar orasida gender afzalliklarining yosh, jins, klinik tajriba va shifokor bilan kommunikativ o‘zaro ta‘sir bilan chambarchas bog‘liqligini ko‘rsatadi. Masalan, yosh ayol bemorlar ko‘pincha ayol shifokor bilan ishlashni afzal ko‘radi, erkak bemorlar esa ba‘zi hollarda shifokorning professional malakasi va tajribasini birinchi o‘ringa qo‘yadilar. Bu tendensiyalar klinik

amaliyotda individual yondashuvni shakllantirish va resurslarni optimallashtirish uchun muhim ma'lumot beradi.

Bemorlarning genderga bo'lgan preferensiyasi shuningdek terapevtik protseduralarning muvaffaqiyat darajasiga ham ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bemor o'zini qulay his qiladigan shifokor bilan ishlaganda stress darajasi kamayadi, qo'rquv va psixologik diskomfort minimal darajada bo'ladi. Bu esa klinik natijalarning yaxshilanishiga va bemor qoniqishining oshishiga yordam beradi.

Madaniy va ijtimoiy omillar bilan bir qatorda, genderga bo'lgan preferensiyalar tibbiyot muassasalari va shifokorlar tarkibini rejalashtirishda muhim hisoblanadi. Gender balansini hisobga olish bemorlar bilan muloqot strategiyasini takomillashtirish, xizmat sifatini oshirish va bemor markazida yondashuvni rivojlantirish imkonini beradi. Shu bilan birga, gender afzalliklari tibbiy etika va kasbiy standartlarni saqlashda qo'llaniladigan parametr sifatida ham ahamiyatlidir.

Natijada, bemorlarning shifokor genderiga bo'lgan preferensiyalari faqat shaxsiy yoki madaniy afzalliklar bilan izohlanmaydi, balki psixologik konfort, shaxsiy maxfiylik, klinik natijalar va terapevtik muvaffaqiyat bilan bevosita bog'liqdir. Shu sababli, genderga bo'lgan preferensiyalarni chuqur tahlil qilish va klinik amaliyotda hisobga olish proktologiyada bemor markazida yondashuvni samarali rivojlantirish uchun zarur hisoblanadi.

Klinik amaliyotda gender afzalliklarini hisobga olish strategiyalari

Klinik amaliyotda gender afzalliklarini hisobga olish strategiyalari proktologik xizmatlarni bemor markazida tashkil etishda muhim ahamiyatga ega.

Genderga bo‘lgan preferensiyalarni aniqlash va tahlil qilish orqali tibbiyot muassasalari bemorlar bilan muloqot strategiyasini individual tarzda shakllantiradi, bu esa psixologik konfortni oshirish va shaxsiy maxfiylikni ta’minlashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, gender afzalliklarini hisobga olish shifokorlar tarkibini optimallashtirish, xizmat samaradorligini oshirish va terapevtik protseduralarning muvaffaqiyat darajasini yaxshilash imkonini beradi.

Strategik yondashuv doirasida birinchi navbatda bemorlar orasida gender afzalliklarini o‘rganish va statistik ma’lumotlarni yig‘ish zarur. Bu jarayon so‘rovnomalar, klinik kuzatuvlar va intervyular orqali amalga oshiriladi. Olingan natijalar tibbiyot muassasalarida shifokorlar tarkibini shakllantirish, ayol va erkak mutaxassislar orasida balansni ta’minlash, shuningdek, bemorlar uchun qulay xizmat vaqtlarini rejalashtirish uchun asos bo‘ladi.

Klinik amaliyotda gender afzalliklarini hisobga olish shifokorlar va bemorlar o‘rtasida samarali kommunikatsiyani tashkil etish bilan bog‘liqdir. Genderga mos yondashuv bemorning shifokor bilan muloqotini qulaylashtiradi, diagnostik va terapevtik protseduralar jarayonida stress va psixologik diskomfortni kamaytiradi. Bu esa nafaqat bemor qoniqishini oshiradi, balki terapevtik natijalarning optimal darajada bo‘lishiga ham hissa qo‘shadi.

Shuningdek, gender afzalliklarini hisobga olish strategiyalari tibbiyot muassasalarining kasbiy etika va standartlarini saqlashga xizmat qiladi. Bemor markazida yondashuvni rivojlantirish orqali proktologik xizmatlar sifati oshadi, shifokorlar professional kompetensiyasini bemor ehtiyojlariga moslashtira oladi, va xizmat ko‘rsatish jarayoni samarali tashkil etiladi.

Natijada, klinik amaliyotda gender afzalliklarini tizimli ravishda hisobga olish strategiyalari proktologik xizmatlarni optimallashtirish, bemor markazida yondashuvni rivojlantirish va terapevtik natijalarni yaxshilash uchun zarur bo‘lgan asosiy elementlardan biridir. Genderga mos strategiyalarni qo‘llash orqali tibbiyot muassasalari bemor ehtiyojlarini hisobga olgan holda xizmat ko‘rsatishni samarali va sifatli tashkil eta oladi.

Xulosa

Proktologiya amaliyotida ayol shifokorlarga bo‘lgan talab va bemorlarning shifokor genderiga bo‘lgan preferensiyalari bemor markazida yondashuvni rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, ayol shifokorlarga bo‘lgan talab nafaqat shaxsiy afzalliklar yoki madaniy stereotiplar bilan, balki bemorning psixologik konforti, intim mavzularni muhokama qilishdagi qulaylik va klinik natijalarning yaxshilanishi bilan chambarchas bog‘liqdir.

Bemorlarning genderga bo‘lgan preferensiyalari klinik amaliyot, shifokorlar tarkibi rejalashtirilishi va kommunikatsiya strategiyalarini ishlab chiqishda muhim parametr hisoblanadi. Gender afzalliklarini hisobga olgan holda tashkil etilgan klinik xizmatlar bemor qoniqishini oshiradi, terapevtik protseduralarning samaradorligini yaxshilaydi va tibbiyot muassasasining xizmat sifatini optimallashtiradi.

Shu sababli, proktologiyada gender omilini chuqur tahlil qilish va bemor markazida yondashuvni qo‘llash nafaqat tibbiy xizmatning sifatini oshirishga, balki bemorlarning psixologik va ijtimoiy ehtiyojlarini qondirishga ham xizmat qiladi. Ayol shifokorlarga bo‘lgan talab va bemor preferensiyalari tizimli tarzda hisobga

olinganda, klinik amaliyot yanada samarali, bemorlar uchun qulay va sifatli boʻladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Молчанов В.А., Проктология: клиническое руководство. – Москва: Медицина, 2020.
2. Соловьев А.Н., Гендерные аспекты медицинской практики. – Санкт-Петербург: Питер, 2019.
3. Петрова Е.В., Психология пациента в медицине. – Москва: Медицина, 2018.
4. Кузнецова Т.В., Социология здравоохранения. – Москва: Юрайт, 2021.
5. Иванов С.П., Медицинская этика и профессиональная компетенция. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2017.
6. World Health Organization. Gender and health. WHO, 2021.
7. Green J., Proctology in clinical practice: patient-centered approaches. – London: Springer, 2020.
8. Smith L., Patient preferences and physician gender in specialized care. Journal of Medical Ethics, 2019; 45(6): 345–352.
9. Roberts C., Gender dynamics in healthcare delivery. – New York: Routledge, 2018.
10. Johnson P., Clinical communication and patient satisfaction. – Boston: Academic Press, 2020.

11. Brown M., Cultural and social factors in patient choice. Journal of Health Psychology, 2018; 23(4): 512–524.
12. Lee H., Patient-centered strategies in medical practice. – Singapore: Springer, 2021.